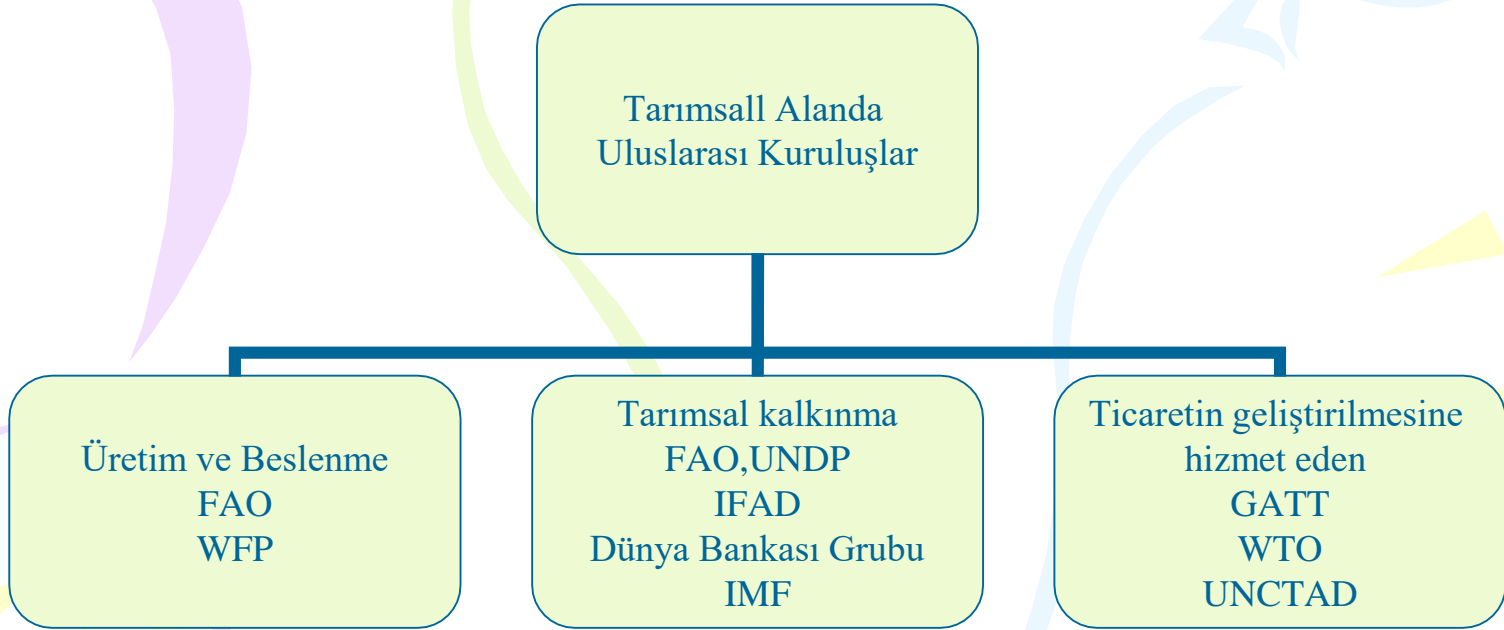

Uluslar arası Tarımsal İlişkilerin Küresel Boyutu

Açlık ve Yoksulluk

- Açlık; bir canlının hayatını devam ettirmek için gerekli olan gıdayı alamaması, yaşam fonksiyonlarının tehlike altına girmesi ve sağlığını kaybedecek duruma gelmesidir.
- Yoksulluk; bir insanın geçimi için gerekli üretim gücünü kaybetmesi ve gelir kaynaklarının azalması, bu nedenle başta gıda olmak üzere, barınma, giyinme imkânlarını kaybetmesidir.
- Uzun süreli yoksulluk açlığı getirmekte
- Açlık olmasa bile yetersiz beslenme sonucu sağlık sorunu

Açlık ve Yoksulluk

- Dünyada 925 milyon aç insan bulunmaktadır.
- Yani (6.8 milyar) nüfusunun % 13.6'sı açtır.
- Yaşanan açlık sorununu bölgesel olarak değerlendirdiğimizde; **Asya Pasifik Bölgesinde 578** milyon, Afrika'nın sahra altı bölgelerinde 239, Güney Amerika 53 milyon, Doğu ve Kuzey Afrika'da 37 milyon ve gelişmiş ülkelerde 19 milyon aç insan vardır.
- Dünyada her 6 doğumdan biri annenin yetersiz beslenmesi sonucu prematüre olmakta ve düşük ağırlıktaki doğum nedeniyle çocuklarda özürlü doğma riski artmaktadır.
- Her yıl 5 milyon çocuk açlık ve yetersiz beslenme nedeniyle ölmektedir. Bu ölümlerin % 70'i Asya'da %26 Afrika'da ve % 4'ü Latin Amerika ülkelerindedir.

Açlık ve Yoksulluk

- Açlığın nedeni yetersiz gıda değil yoksulluktur
- Gıdayı üreten ve satan ülkeler daha yüksek kar
- Küreselleşme ile GOÜ'de tarımsal destekler azaltılmış ve ithalatçı konumuna gelmişler
- Açlık denilince Afrika akla gelmektedir.
- Afrika yer altı ve yerüstü kaynaklar bakımından dünyanın en zengin bölgelerinden
- Kaynakları sömürülen Afrika açlık ve yoksulluğun pençesinde ve iç savaşlar

Açlık ve Yoksulluk

- Açlık yardımları ve yönetime müdahaleyi getirmiş, kalkınma için çaba harcanmamış
- Zamanla yardımlar kısılmış ve bir çok ülke de borçlandırılmış
- Yoksullukla mücadelede üretim şart
- “Balık tutmayı öğretmek”

Üretim ve Beslenme İle ilgili Kuruluşlar

- BM Gıda ve tarım Örgütü (FAO)
- Kuruluş, 1945 Quebec'de 44 ülke (184)
- 1948 Türkiye'nin katılımı

Amacı: İnsanların hayat standardını ve beslenme düzeyini yükseltmek,

- açlığı önlemek (besin yardımı),
- gıda ve tarım ürünlerinin üretim ve dağılımını geliştirmek,
- kırsal nüfusun yaşam koşullarını iyileştirmek

FAO

Çalışmaların Ağırlık Noktası

- Teknik danışma ve yardım programları yürütmek
- Geliştirilen kalkınma projelerin çevresel, sosyal, ekonomik boyutu ile bütünsel bir yaklaşım ile oluşturulmasına katkı,
- Sukültürü, sürdürülebilir su yönetimi, toplumsal cinsiyet konularında çalışmalar,
- Gıda,tarım,ormancılık ve balıkçılıkla ilgili bilgi ve veri toplama, analiz ve dağıtımını,
- Teknik personelin eğitime olanak sağlamak,
- Verimliliğin artırılması, ürün kayıplarının azaltılması için çalışmalar,
- Ulusal ve uluslar arası düzeyde tarımsal krediler konusunda çalışmalar
- Projelerde teknik yardım ve yürütülmesine yardım

FAO- Türkiye'deki Projeleri

- Erezyon ve su yönetimi
- Beslenme
- Ormancılık- biyoçeşitliliğin korunması
- Şap ve deli dana gibi hast. Mücadele
- Kırsal alanda toplumsal cinsiyet-kadın
- Kırsal kesimde yaşlanma sorunu
- Balıkçılık sektörüne destek
- Verimlilik artışı ve kimyasal kullanımı
- Tarımsal istatistiklerin oluşturulmasına destek

Dünya Gıda Programı(WFP)

- WFP, doğal afetler, savaşlar veya sivil çatışmalar gibi nedenlerle ani açlığa maruz kalan halk kitlelerine insani amaçlarla gıda yardımı sağlamayı temel amacı olarak belirlemiştir
- Dünya Gıda Programı (WFP), BM Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ile BM Genel Kurulu'nun kararları ile kurulmuş olduğundan, anılan iki örgütün üyesi olan ülkeler ile BM'nin diğer uzmanlık kuruluşlarının üyesi olan ülkeler WFP çalışmalarına katılabilmektedirler. Ancak WFP'da oy hakkı olan ülkeler İcra Kurulu'na üye olan 36 ülkedir. Anılan 36 ülke rotasyona tabidir. Ülkemiz hâlihazırda İcra Kurulu'na üye değildir.

Dünya Gıda Programı(WFP)

- BM Ekonomik ve SosyalKonseye bağlı-1963
- Dünya ölçeğinde açlıkla mücadele organı
- 800 milyon insan açlıkla karşıkarşıya
- Yılda 45 milyon insanın doyurulması (Mülteci ve yerinden edilmiş çoğu kadın ve çocuk)
- Kriz anında gıda yardımı
- Gıda karşılığı iş projeleriyle birey ve toplumların özgüvenini pekiştirir.

Dünya Gıda Programı(WFP)

- Komite(Devletlerarası 30 üyeli, yılda iki kez toplanan) tarafından kontrol edilir
- Komite (15'i BM Eko.Sos. Konsey, 15'i FAO Konseyince seçilir)
- Programın işleyişini, idaresini ve politikasını saptar
- Amaç besin yardımıyla açlığı azaltmak ve gıda karşılığ? iş ile hükümetlerin yükünü azaltmak

Tarımsal Kalkınma ile İlgili Kuruluşlar

- GOÜ kalkınma için başlatılan projelere;
- Teknik eleman ve uzman yönünden destek
- Ülke teknik elemanlarına eğitim(bilgi ve deneyim artırmak için)
- FAO, UNDP, IFAD,IMF ve Dünya Bankası Grubu

BM Kalkınma Programı (UNDP)

- 1966 kuruluş
- GOÜ Proje ve öncesinde teknik yardım
- Her sektörde(Tarımda da) gelişme için gerekli sermayenin (yurt içi ve dışı) bulunması ve etkin kullanımını denetler.
- Asıl amaç kredi temini,
- Proje mali yükünün yarısı ülkeye ödenir(ülkeden alınabilecek malzeme ve hizmetlere) yarısı da UNDP tarafından verilir

UNDP

- UNDP Türkiye 3 temel alanda ilerleme kaydetmek için çalışıyor:
- 1) demokratik yönetişimin sağlanması için kapasite geliştirme;
- 2) yoksulluğun azaltılması için çaba gösterilmesi;
- 3) çevre ve sürdürülebilir kalkınma.
- Bu temel alanlara ek olarak, UNDP, politika ve projelerde, kadınların, özel sektörün, kapasite geliştirilmesinin ve Bilişim ve İletişim Teknolojisi'nin rolüne büyük önem vermektedir.

Uluslar arası Kalkınma Fonu(IFAD)

- 1977- bağışlar ve uygun koşullardaki kredilerle GOÜ tarımsal kalkınmalarına katkı
- Öncelik: AGÜ ile GOÜ'in geri kalmış yörelerinin geliştirilmesi, gıda sıkıntısı olan ülkelerdeki fakir ve topraksız köylünün beslenme ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi
- Belirli gelişmişlik çizgisinin üstündeki ülkeler yararlanamaz
- Fon: OECD ve OPEC ülkeleri +GOÜ katılımı
- FAO,DB,UNDP,Afrika Kalkınma Bankası, Asya Kalkınma Bankası , Latin Amerika Kalkınma Bankası ile ekonomik ilişkiler

Dünya Bankası

Uluslar arası İmar ve Kalkınma Bankası (IBRD)

Ekonomik gelişme için uzun vadeli büyük çaplı kredi
Mali ve teknik yardımla gelişmeye katkı
Hükümetlere ve özel sektöre

Uluslar arası Kalkınma Birliği (IDA)

AGÜ büyük çaplı kredi
personel ve organlar
IBRD ile ortak
Mali kaynak:ülke aidatı,
Yüklenedikleri sermaye payları
IBRD'nin net gelir.transf
Kredide faiz yok, hizmet masrafı

Uluslar arası Finans Kurumu (IFC)

AGÜ verimli özel sekt.destek
Özel teşeb.ile kalkınma
Mali:ülkelerin katkıları
DB grubundan sermayesinin
4 katı borç alabilir
Fonu ve kadrosu
IBRD'denfarklı

Dünya Bankası

- Açtığı krediler(her sektöre) dışında teknik yardım
- Proje hazırlanması, fizibilite raporları
- Kendi elemanlarıyla danışmanlık hizmeti
- Eğitim programları

İşbirliği:FAO,UNESCO,WHO,UNIDO(BM Endüstriyel Kalkınma Örgütü)

Uluslar arası Para Fonu(IMF)

- 1944 Bretton Woods Anlaşması ile DB ile beraber kurulur
- Uluslararası para sisteminin işleyişinden sorumlu

Görevleri:

- Parasal konularda işbirliği
- Uluslararası ticaretin dengeli büyümesi için parite farklılığını kaldırmak
- Ödemeler dengesi sorunlarını aşmada hükümetlere mali kaynak
- Uygulanan programların toplumun en yoksul kesimini olumsuz etkilememesini

IMF'nin amaçları

- Milletlerarası ticaretin dengeli Őekilde geliŐmesini üye devletlerin tam istihdama ve yüksek büyüme hızına ulaŐmasına imkn hazırlamak;
- demeler dengesi güçlüklerinin çözümünde yardımcı olmak;
- Kambiyo istikrarını kurmak ve tek taraflı devalasyonlara mani olmak;
- Çok taraflı dış demeler sisteminin kurulmasını sağlamak.

Uluslar arası Para Fonu(IMF)

- Döviz satışı yapan
- Çeşitli koşullara bağlı olarak borç veren uluslar arası bir bankadır.
- Doğrudan tarım kesimine hizmeti yok,
- Ülke ekonomisinde oynadığı rol nedeniyle tarım sektörüne de etkisi vardır.

- Herhangi bir ülke mutlaka hem Milletlerarası Para Fonuna (IMF) ve hem de Dünya Bankasına (IBRD) bir arada üye olmak durumundadır.
- Fona üye devletlerin hisselerine **kota** denmektedir.
- Kotaların % 25'i altın ile, kalan% 75'i milli para ile ödenmiş veya taahhüt edilmiştir.
- Fon, her üyeye kotasının % 25'i tutarında krediyi talep vukuunda, otomatik olarak vermekle mükelleftir. Fonun verdiği kredilerde vade 5 yılı geçemez.

Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması(GATT)

- 1947 de 23 ülke tarafından imzalanan Antlaşma
- Amaç:dünya ticaretinin serbestleşmesi rekabet eşitliğinin sağlanması

İlkeleri:

- EKÜ (Ayırımıcı olmama) (GB ve Ser.Tic Böl.hariç)
- Koruma yalnız tarifelerle
- Akit taraflar ticari yararları ile ilgili uyuşmazlıklarda danışmalar yapmakla yükümlüler
- Dünya ticareti ve refahının gelişmesi için müzakere yapmak, ortak kararlar almak, eyleme dönüştürmek

GÖRÜŞMELER

- 1947 Cenevre :GATT yürürlüğe girer
- 1949 Annecy-Fransa:10 yeni ülkenin katılımı
- 1950-51 Torquay-İngiltere: 6 ülke (Türkiye)
- 1955-56 Cenevre: Düşük tarife indirimi-Japonya
- 1960-62 Dillion Raund:AET'nin kuruluşu, OGT

Bu beş görüşme ikili, sonrakiler çok taraflı olmuştur

1964-67 Kennedy:ABD_AET ilişkileri, karşılıklı ödünler

1973-79 Tokyo:Durgunluk,parasal istikrarsızlık,enflasyon, petrol fiyatlarında artış. Korumacılık eğilimine girilen dönem

1986-1994 Uruguay Raund:Tarım yoğun tartışılmış ve DTÖ kurulmuştur

BM Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD)

1964 kuruluş

AG ve GOÜ tarım ürünleri tic. Düzenlemek

Bu ülkelerin uluslararası ticarete katılım. Artırm.

GÜ ile AGÜ arasındaki tic geliş. İçin pazarlıkların yapıldığı ve üye ülk. temsilcilerinin katıldığı konferanslar belli aralıklarla toplanır

UNCTAD

GÜ ilk oturuma GOÜ dış ticaretin artışı ile kalkınmaya katkı amacıyla

- Tarım ürünleri
- İşlenmiş tarım ürünlerinde tarife ödün.

İkinci oturum: tüm 77'lere GPS içinde karşılıksız ödümler verilmiştir.

Ödümler karşılıksız olduğu için indirimlerden vaz geçilebilmekte

UNCTAD ve GPSdünya tic serbestleştiril önemli bir aşamadır